

INGEKOMEN

27 JUL 2020

beschikking

GERECHTSHOF ARNHEM-LEEWARDEN

locatie Arnhem

K19/210609

Beschikking

inzake

Th.E. Bruyns,

domicilie kiezende ten kantore van zijn gemachtigde,
bijgestaan door mr. J.B. Boone, advocaat te Wijk bij Duurstede,
hierna te noemen: klager,

tegen

**de Rooms-Katholieke Kerk te Rome,
de huidige Paus Franciscus,
de Rooms-Katholieke Kerk Nederland
en haar bestuurders,**
hierna te noemen: beklaagden.

Op 9 augustus 2019 is ter griffie van het hof een klaagschrift binnengekomen van klager. Het klaagschrift, gedateerd 8 augustus 2019, richt zich tegen de beslissing van de hoofdofficier van justitie bij het arrondissementsparket Oost-Nederland om tegen beklaagden geen strafvervolgning in te stellen. Op 6 februari 2020 is ter griffie van het hof een aanvulling op het klaagschrift, gedateerd 4 februari 2020, binnengekomen van klager.

Het hof heeft kennisgenomen van het ambtsbericht van de waarnemend hoofdofficier van justitie van het arrondissementsparket Oost-Nederland, het schriftelijk verslag van de advocaat-generaal en de overige op deze zaak betrekking hebbende stukken.

Op 12 juni 2020 is de zaak in raadkamer van dit hof behandeld. Bij de behandeling waren klager en zijn gemachtigde, alsmede de advocaat-generaal aanwezig. Zij zijn in raadkamer gehoord. Beklaagden zijn niet opgeroepen.

De advocaat-generaal heeft in overeenstemming met het schriftelijk verslag geconcludeerd tot ongegrondverklaring van de klacht.

Het beklag

Klager heeft op 18 januari 2019 bij de hoofdofficier van justitie van het arrondissementsparket Oost-Nederland aangifte gedaan ter zake van “deelname aan een criminele organisatie die als oogmerk heeft het beletten, dan wel bemoeilijken van opsporing van seksueel misbruik, dan wel verkrachting van minderjarigen”, gepleegd door beklaagden. Op 1 maart 2019 heeft gemachtigde van klager de aangifte aangevuld met het sturen van een aanvullend stuk, te weten een artikel uit The Guardian.

De hoofdofficier van justitie bij het arrondissementsparket Oost-Nederland heeft klager bij brief van 20 mei 2019 medegedeeld dat de beklaagden niet zullen worden vervolgd. De hoofdofficier van justitie heeft daartoe – in grote lijnen – overwogen dat uit de door klager aan zijn aangifte ten grondslag gelegde documenten niet kan worden afgeleid dat de Rooms-Katholieke Kerk (als geheel) het oogmerk heeft het telkenmale plegen van het in artikel 189, eerste lid, onder 1° van het Wetboek van Strafrecht omschreven misdrijf, te weten het opzettelijk iemand die schuldig is aan of verdachte is van enig misdrijf, verbergen of hem behulpzaam zijn in het ontkomen aan de nasporing van of aanhouding door de ambtenaren van de justitie of politie.

De beoordeling van het beklag

Ontvankelijkheid

Klager kan als rechtstreeks belanghebbende worden beschouwd en is derhalve ontvankelijk in zijn beklag.

Feiten en omstandigheden

Klager is, zo blijkt uit zijn aangifte, volgens de Commissie Deetman erkend slachtoffer van seksueel misbruik binnen de Rooms-Katholieke Kerk. In de aangifte staat beschreven dat dit misbruik heeft bestaan uit (stelselmatige, anale) verkrachting, gepleegd door pater Peters van het seminarie Christus Koning in Helmond. Klager was destijds 13 jaar oud.

Het hof begrijpt dat voornoemd seksueel misbruik en (met name ook) de omstandigheden waaronder dit seksueel misbruik heeft plaatsgevonden, grote, langdurige (psychische) gevolgen voor klager heeft gehad en nog steeds heeft. Zo heeft klager in raadkamer naar voren gebracht dat hij als kind, maar ook als volwassene, uit angst en schaamte lange tijd heeft verzwegen wat hem op jonge leeftijd is overkomen. Zijn ouders heeft hij er, vanwege het feit dat zij streng katholiek waren, zelfs nooit over verteld. Het idee dat hij zijn ouders hiermee zou teleurstellen en het ‘krampachtige’ contact dat hierdoor tussen klager en zijn ouders ontstond, hebben op klager een grote impact gehad. Klager staat hiervoor tot op heden onder behandeling. Uiteindelijk heeft klager, na het overlijden van zijn ouders, toch zijn persoonlijke verhaal naar buiten gebracht.

Klager en zijn gemachtigde hebben zich in het klaagschrift alsmede in raadkamer van dit hof op het standpunt gesteld dat dit verzwijgen van gepleegd seksueel misbruik het (beoogde) gevolg is van de ‘exclusief canonieke strafrechtelijke rechtsgang’ die binnen de Rooms-Katholieke Kerk is opgetuigd en die, volgens klager, tot gevolg heeft (gehad) dat misbruikzaken (vrijwel) nooit onder de aandacht van politie en justitie zijn gekomen. Tegen die achtergrond heeft klager aangifte gedaan van deelneming aan een criminele organisatie.

De rechercheofficier van justitie bij het arrondissementsparket Oost-Nederland heeft het Wetenschappelijk Bureau van het Openbaar Ministerie (hierna: WBOM) verzocht de aangifte van klager te beoordelen en het openbaar ministerie te adviseren omtrent de mogelijkheden tot het al dan niet vervolgen van de beklaagden.

Het WBOM heeft op 3 mei 2019 een advies uitgebracht. In dit advies komt het WBOM, op basis van een zeer uitgebreide juridische analyse, tot de conclusie dat vervolging van de beklaagden ter zake van de artikelen 140, eerste lid, juncto artikel 189, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht, technisch-juridisch niet haalbaar is. Het WBOM heeft daartoe – in grote lijnen – overwogen dat:

- niet kan worden bewezen dat de Rooms-Katholieke Kerk als geheel en de Nederlandse kerkprovincie van de Rooms-Katholieke Kerk het in artikel 140, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht bedoelde oogmerk hebben,
- voor wat betreft de Rooms-Katholieke Kerk als geheel, de Nederlandse Kerkprovincie en de huidige paus geen sprake is van deelneming als bedoeld in artikel 140, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht,
- Nederland rechtsmacht ontbeert voor vervolging van de huidige paus Franciscus.

De hoofdofficier van justitie heeft, mede onder verwijzing naar de hiervoor beschreven overwegingen en conclusies, in zijn reactie van 20 mei 2019 op de aangifte van klager besloten geen strafrechtelijk onderzoek of vervolging in te stellen. In deze beslissing baseert hij zich op zijn conclusie dat er geen bewijs is dat de (Nederlandse) Rooms-Katholieke Kerk tot oogmerk heeft het telkenmale plegen van het in artikel 189, eerste lid, onder 1° van het Wetboek van Strafrecht omschreven misdrijf. Nu dat oogmerk ontbreekt, kan er ook geen sprake zijn van deelneming aan een criminele organisatie als bedoeld in artikel 140, eerste lid van het Wetboek van Strafrecht door beklaagden.

Oordeel van het hof

Het hof is van oordeel dat het beklag ongegrond is en onderschrijft na-eigen onderzoek de overwegingen in het uitgebreide advies van het WBOM van 3 mei 2019 en het (daaropvolgende) uitgebreide afdoeningsbericht van de officier van justitie van 20 mei 2019. Het hof kan zich vinden in de daarin opgenomen overwegingen. Hoewel het hof begrijpt dat deze wijze van afdoening – mede gelet op de grote impact van de aan de aangifte ten grondslag liggende feiten op klager – voor klager onbevredigend is, komt het hof niet tot een andere conclusie dan in genoemd advies en afdoeningsbericht is opgenomen. Het hof acht de beslissing van de hoofdofficier van justitie tot het niet vervolgen van beklaagden dan ook verantwoord. Een kopie van het advies van 3 mei 2019 en het afdoeningsbericht van 20 mei 2019 wordt, als onderdeel van deze beschikking, aan deze beschikking gehecht.

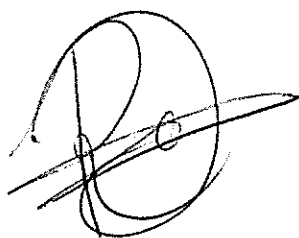
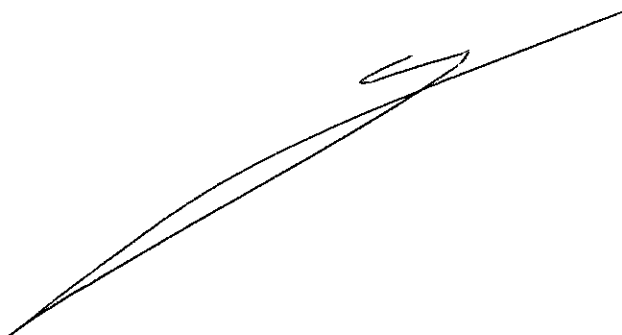
Uit het voorgaande volgt dat het beklag ongegrond is. Er wordt beslist als volgt.

Beslissing

Het hof:

Wijst het beklag af.

Deze beschikking is gegeven door mr. G. Mintjes, voorzitter, mr. A.H. Garos en mr. P.T. Heblj, raadsheren, in tegenwoordigheid van mr. D.R. de Jong, griffier, op 16 juli 2020 en ondertekend door de voorzitter en de griffier.

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'G' with a horizontal stroke extending to the right.A handwritten signature in black ink, consisting of a long, sweeping horizontal stroke with a small loop at the end.